

แบบรายงานผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี

รายงานครั้งที่.....๗.....วันที่.....๑๒.....เดือน.....ตุลาคม.....พ.ศ.....๒๕๕๘

๑. เรื่อง รายงานผลการดำเนินงานตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๓
(เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด)
๒. หน่วยงานที่รับไปปฏิบัติ กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๓. มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๓ วันครบกำหนดรายงาน
๔. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
กรมพัฒนาที่ดิน
๕. งบประมาณ - บาท ☐ เงินงบประมาณ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)
๖. ผลการดำเนินการ ☒ ดำเนินการแล้ว ☐ ยังไม่ดำเนินการ

๖.๑ ความเป็นมา

๖.๑.๑ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๓ เห็นชอบแนวทางการแก้ไขปัญหาการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด ตามมติของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ให้เร่งรับการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด หากกำลังอยู่ระหว่างช่วงของการเพาะเลี้ยง ให้ดำเนินการได้ในแต่ละช่วงและจับสัตว์น้ำให้แล้วเสร็จภายใน ๑๒๐ วัน ทั้งนี้ ให้ยกเว้นการเลี้ยงสัตว์น้ำในโรงเพาะฟักสัตว์น้ำ บ่อเลี้ยงสัตว์น้ำของทางราชการ และสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำที่มีอยู่แล้วในปัจจุบัน โดยไม่ให้มีการขยายพื้นที่เพิ่มขึ้น และต้องจัดให้มีระบบการบำบัดและควบคุมการปล่อยน้ำทิ้ง ตลอดจนมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพเพื่อมิให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและพื้นที่ใกล้เคียงด้วย โดยมอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมประมง และกรมพัฒนาที่ดิน ศึกษาจัดทำแผนแม่บทในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของประเทศ รวมทั้งการศึกษาผลกระทบจากการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด ตลอดจนจัดเตรียมมาตรการรองรับผลกระทบและมาตรการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากแนวทางการแก้ไขปัญหาการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด

๖.๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๔ เห็นชอบให้มีผู้แทนจาก ๕ หน่วยงาน ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กรมประมง กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และผู้แทนจากสถาบันการศึกษา พิจารณาความเหมาะสมของข้อกำหนดที่กรมพัฒนาที่ดินเคยใช้ในการกำหนดเขตพื้นที่ที่รับการใช้ความเค็มกักกักดาระบบความเค็มต่ำในพื้นที่น้ำจืดเมื่อปี ๒๕๔๑ กับสภาพของดินและสภาพพื้นที่ซึ่งเปลี่ยนไปจากเดิม ทั้งนี้ มอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมประมง) รับไปประสานงานและดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน แล้วให้นำผลการพิจารณาเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พิจารณาก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

๖.๑.๓ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕ รับทราบรายงานผลการดำเนินงานตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๓ และ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๔ และให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เร่งดำเนินการตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติมอบหมาย โดยให้รายงานความคืบหน้าครั้งต่อไป ในประเด็นดังต่อไปนี้

๖.๑.๓.๑ การจัดทำแผนแม่บทการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของประเทศ

๖.๑.๓.๒ การกำหนดหลักเกณฑ์การกำหนดเขตพื้นที่น้ำจืดใหม่

๖.๑.๓.๓ การกำหนดมาตรการรองรับผลกระทบและการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ

๖.๑.๔ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๖ รับทราบเรื่องรายงานผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๓ (เรื่องแนวทางการแก้ไขปัญหาการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด) และมอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อมเร่งดำเนินการตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๓ และวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๔ เกี่ยวกับการจัดทำแผนแม่บทเพื่อการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของประเทศ การกำหนดหลักเกณฑ์การกำหนดเขตพื้นที่น้ำจืดใหม่ และการกำหนดมาตรการรองรับผลกระทบและมาตรการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบให้ได้ช้อยติโดยเร็วต่อไป

๖.๒ ผลการดำเนินงาน สรุปได้ดังนี้

๖.๒.๑ การจัดทำแผนแม่บทการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของประเทศ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมประมงได้จัดทำแผนแม่บทการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของประเทศ ระยะเวลา ๕ ปี โดยคำนึงถึงศักยภาพของพื้นที่และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ขณะนี้แผนแม่บทดังกล่าวอยู่ระหว่างนำเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายประมงแห่งชาติให้ความเห็นชอบ

๖.๒.๒ การกำหนดหลักเกณฑ์การกำหนดเขตพื้นที่น้ำจืดใหม่

๖.๒.๒.๑ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมประมงและกรมพัฒนาที่ดินได้ร่วมกันร่างหลักเกณฑ์ในการกำหนดเขตพื้นที่ที่จะรับการเพิ่มความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืดใหม่ โดยกำหนดค่าความเค็มของดิน น้ำ และลักษณะทางกายภาพของพื้นที่น้ำจืด สำหรับพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำโดยใช้ความเค็มอยู่ในปัจจุบัน กำหนดให้มีมาตรการควบคุม โดยต้องมีการขึ้นทะเบียนขออนุญาตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ห้ามมิให้มีการขยายพื้นที่เลี้ยงจากที่มีอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เสนอร่างหลักเกณฑ์ในการกำหนดเขตพื้นที่ฯ ให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อนำเข้าพิจารณาในการประชุม เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๔ ต่อมาสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้มีหนังสือ ที่ พส ๑๐๐๓.๔/๘๗๐๔ ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๖ เรื่อง การขออนุญาตการประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมหารือให้ได้ช้อยติที่ชัดเจน

๖.๒.๒.๒ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีคำสั่ง ที่ ๑๙๑/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานแก้ไขปัญหาการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด รายละเอียดตามเอกสารแนบ ๑ โดยคณะทำงานมีหน้าที่จัดทำแผนปฏิบัติงานของคณะทำงานแก้ไขปัญหาการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด ตามกรอบระยะเวลา ๖ เดือน พร้อมทั้งจัดทำบัญชีรายชื่อที่ตั้ง และขนาดพื้นที่ของฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (กุ้งทะเล) ที่ใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืดทุกราย ศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด กำหนดแนวทางและมาตรการในการควบคุมเกษตรกรให้มีการบริหารจัดการฟาร์มที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จัดทำรายงานเสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อประกอบการพิจารณาการทบทวนคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๖/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๓ เรื่อง มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ตามความในมาตรา ๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมประมง ได้ส่งรายงานต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเรียบร้อยแล้ว โดยมีเนื้อหาสรุปได้ดังนี้

๑) การจัดทำบัญชีรายชื่อ ที่ตั้ง และขนาดพื้นที่ของฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (กุ้งทะเล) ที่ใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืดทุกราย และมีการจัดเก็บข้อมูลที่มีความทันสมัย และสามารถติดตามตรวจสอบได้ง่าย

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมประมงได้ดำเนินการสำรวจและจัดทำบัญชีรายชื่อเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไมในพื้นที่น้ำจืดที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ณ วันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๓ พบว่า มีเกษตรกรทั้งสิ้น ๔,๒๖๑ ราย พื้นที่เลี้ยง ๔๗,๓๗๙ ไร่ และเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนและจดทะเบียนกับกรมประมง ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๔ พบว่า มีเกษตรกรทั้งสิ้น ๗,๒๓๒ ราย

พื้นที่เลี้ยง ๔๔,๖๖๗ ไร่ โดยในปัจจุบันมีการเลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไมในพื้นที่น้ำจืดมีทั้งสิ้น ๒๗ จังหวัด รายละเอียดตามเอกสารแนบ ๒

๒) การศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด

คณะทำงานแก้ไขปัญหาการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด มีความเห็นว่า ผลการศึกษาผลกระทบในระยะสั้นยังไม่ชัดเจน แต่มีแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมในระยะยาว หากไม่มีมาตรการในการควบคุมเกษตรกรให้มีการบริหารจัดการฟาร์มที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต เห็นควรให้มีการศึกษาวิจัยเพื่อติดตามผลกระทบอย่างต่อเนื่อง โดยว่าจ้างหน่วยงานหรือองค์กรที่มีความเชี่ยวชาญดำเนินการศึกษาวิจัย ทั้งนี้ คณะทำงานฯ ได้จัดทำร่างข้อกำหนดการศึกษา (Term of Reference) ไว้ในเบื้องต้นแล้ว

๓) การกำหนดแนวทางและมาตรการในการควบคุมเกษตรกรให้มีการบริหารจัดการฟาร์มที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

คณะทำงานแก้ไขปัญหาการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด ได้กำหนดมาตรการบริหารจัดการฟาร์มที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมดังนี้

๓.๑) ด้านพื้นที่

๓.๑.๑) ควบคุมไม่ให้ขยายพื้นที่การเลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไมในพื้นที่น้ำจืดเพิ่มจากการสำรวจ ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ และให้เกษตรกรที่มีรายชื่อ มายืนยันความต้องการเลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไมตามมาตรการสำหรับฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ใช้ความเค็มในพื้นที่น้ำจืด ณ สำนักงานประมงจังหวัด

๓.๑.๒) ติดตามและควบคุมพื้นที่การเลี้ยง โดยใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศหรือข้อมูลอื่น ๆ เช่น การขึ้นทะเบียน การสำรวจภาคสนาม

๓.๒) ด้านการจัดการฟาร์ม และวิธีการเลี้ยง

๓.๒.๑) ฟาร์มเลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไมต้องเป็นระบบปิด น้ำหมุนเวียน

๓.๒.๑.๑) การกำหนดพื้นที่และโครงสร้างฟาร์มคูหรือคลองส่งน้ำควรอยู่ด้านในของฟาร์ม และให้มีคูน้ำจืดที่มีความลึกมากกว่าพื้นที่บ่อเลี้ยง ดักความเค็มโดยรอบฟาร์ม หรือมีพื้นที่กันชนกว้างอย่างน้อย ๔ เมตร

๓.๒.๑.๒) การจัดการบ่อเพาะเลี้ยงควรมีการבודัดพื้นที่บ่อ และคันบ่อโดยรอบทุกรอบการเลี้ยง ในกรณีพื้นที่บ่อเป็นดินทรายปนดินเหนียวปานกลาง ควรปูพลาสติกทั้งบ่อ เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของน้ำเค็มในแนวตั้งและแนวระนาบ

๓.๒.๑.๓) การอนุบาลลูกกุ้งขาวแวนนาไมในคอกใช้รูปแบบการเลี้ยงโดยอนุบาลลูกกุ้งด้วยน้ำความเค็มต่ำ (<๕ ส่วนในพันส่วน) ในคอกขนาดเล็กที่กั้นด้วยผ้าพลาสติก ขนาดประมาณ ๑๐๐ ตารางเมตร ในบ่อเลี้ยงขนาด ๓ - ๕ ไร่ จากนั้นปรับสภาพน้ำในคอกจนลูกกุ้งสามารถอยู่ได้ในน้ำจืด ประมาณ ๕ - ๗ วัน แล้วจึงปล่อยให้ลูกกุ้งว่ายน้ำออกจากคอก

๓.๒.๑.๔) การบำบัดน้ำต้องมีบ่อรองรับน้ำทิ้งจากการเลี้ยง เพื่อปรับปรุงคุณภาพน้ำ ก่อนนำน้ำไปเลี้ยงรอบต่อไป หรือปล่อยออกสู่ภายนอกฟาร์ม

๓.๒.๑.๕) การควบคุมน้ำทิ้งต้องเป็นไปตามมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากบ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำกร่อย ตามที่กรมควบคุมมลพิษกำหนด โดยพื้นที่เลี้ยงกุ้งทุกขนาด ให้มีค่าความเค็มสูงกว่าความเค็มของแหล่งรองรับน้ำทิ้งในขณะนั้น ไม่เกินร้อยละ ๕๐

๓.๒.๑.๖) การจัดการดินเลน กำหนดให้มีพื้นที่เก็บตะกอนดินเลนในฟาร์มและส่งเสริมให้มีการจัดการดินเลนในบ่อเลี้ยง ให้เหมาะสมเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

๓.๒.๒) ฟาร์มเลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไมไม่ต้องได้รับการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดี (GAP) สำหรับฟาร์มเลี้ยงกุ้งทะเล

๓.๒.๓) อบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

๓.๓) มาตรการด้านการควบคุมและป้องกันผลกระทบ

๓.๓.๑) กำหนดให้มีการตรวจสอบและควบคุมตามลำดับขั้น (กลุ่มเกษตรกร/ชมรม/สมาคม/สหกรณ์)

๓.๓.๒) คณะกรรมการระดับจังหวัด เพื่อกำกับดูแล ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๓.๓.๓) ติดตามเฝ้าระวังผลกระทบจากการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืดอย่างต่อเนื่อง และกำหนดมาตรการตรวจสอบผู้ที่สร้างผลกระทบ

๔) การจัดทำรายงานเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อประกอบการพิจารณาการทบทวนคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๖/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ เรื่อง มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ตามความในมาตรา ๙ วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

เลขานุการคณะทำงานแก้ไขปัญหาการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด โดยกรมประมง ได้วิเคราะห์ด้านบวกและด้านลบของการเลี้ยงกุ้งทะเล (กุ้งขาวแวนนาไม) ในพื้นที่น้ำจืด (ตารางที่ ๑) และเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืดต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อโปรดพิจารณาเห็นชอบตามแนวทางที่คณะทำงานฯ เสนอดังนี้

๔.๑) ควบคุมไม่ให้ขยายพื้นที่การเลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไมในพื้นที่น้ำจืดเพิ่ม โดยยึดถือข้อมูลจากการสำรวจ ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘

๔.๑.๑) จังหวัดที่ไม่มีการเลี้ยงกุ้งทะเล (กุ้งขาวแวนนาไม) ในพื้นที่น้ำจืด และยังไม่มีการสั่งผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อระงับการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในเขตพื้นที่จังหวัด ให้สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ดำเนินการเสนอประกาศคำสั่งผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อระงับการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด

๔.๑.๒) จังหวัดที่ไม่มีการเลี้ยงกุ้งทะเล (กุ้งขาวแวนนาไม) ในพื้นที่น้ำจืด และมีคำสั่งผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อระงับการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในเขตพื้นที่จังหวัด ให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด

๔.๑.๓) จังหวัดที่มีการเลี้ยงกุ้งทะเล (กุ้งขาวแวนนาไม) ในพื้นที่น้ำจืด และยังไม่มีการสั่งผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อระงับการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในเขตพื้นที่จังหวัด ให้สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ดำเนินการเสนอประกาศคำสั่งผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อระงับการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด เฉพาะในพื้นที่ที่ไม่ได้มีการเลี้ยง โดยยึดถือข้อมูลจากการสำรวจ ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘

๔.๑.๔) จังหวัดที่มีการเลี้ยงกุ้งทะเล (กุ้งขาวแวนนาไม) ในพื้นที่น้ำจืด และมีคำสั่งผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อระงับการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในเขตพื้นที่จังหวัด ให้สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ดำเนินการเสนอแก้ไขประกาศคำสั่งผู้ว่าราชการจังหวัด

เพื่อระงับการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด เฉพาะในพื้นที่ที่ไม่ได้มีการเลี้ยง โดยยึดถือข้อมูลจากการสำรวจ ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘

๔.๒) ฟาร์มที่เลี้ยงอยู่เดิมให้ใช้มาตรการในการบริหารจัดการฟาร์มที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และกำหนดระยะเวลาให้เกษตรกรมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างฟาร์ม ๓ - ๕ ปี

๔.๓) มอบหมายให้กรมประมงและสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมกันติดตามและประเมินผลการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืดในระยะยาว

๖.๒.๓ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมประมง ได้จัดทำแนวทางในการช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการระงับการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด โดยยึดถือข้อมูลจากการสำรวจ ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ (พื้นที่เลี้ยง ๙๙,๖๖๗ ไร่) มีทางเลือก ๒ กรณี ดังนี้

๖.๒.๓.๑ กรณีต้องการปรับเปลี่ยนไปเลี้ยงสัตว์น้ำอื่นในพื้นที่เดิม มี ๒ ทางเลือก ดังนี้

๖.๒.๓.๑.๑ การสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่สำคัญ ได้แก่ พันธุ์สัตว์น้ำ และอาหารสัตว์น้ำ ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่สำคัญในการดำเนินการเลี้ยง คิดเป็นร้อยละ ๗๐ - ๘๕ ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด อัตราไร่ละ ๓๒,๗๑๐ บาท คิดเป็นเงินช่วยเหลือเยียวยาประมาณ ๓,๒๖๑ ล้านบาท

๖.๒.๓.๑.๒ การชดเชยส่วนต่างของกำไรสุทธิที่ได้จากการเลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไมและสัตว์น้ำชนิดอื่นที่ต้องการปรับเปลี่ยน เพื่อเป็นการชดเชยกำไรสุทธิที่ต้องสูญเสียไป ซึ่งในเบื้องต้นชนิดสัตว์น้ำที่เกษตรกรต้องการปรับเปลี่ยน คือ กุ้งก้ามกราม และปลานิล อัตราไร่ละ ๓๙,๒๖๐ บาท คิดเป็นเงินช่วยเหลือเยียวยาประมาณ ๓,๙๑๓ ล้านบาท

๖.๒.๓.๒ กรณีต้องการเลิกอาชีพการเลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไมเพื่อไปประกอบอาชีพอื่น มี ๒ ทางเลือก ดังนี้

๖.๒.๓.๒.๑ การชดเชยด้านการลงทุน (Investment Cost) เกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจะได้รับการชดเชยมูลค่าทรัพย์สินคงเหลือ รวมทั้งค่าเสียโอกาสในการใช้ที่ดินและอุปกรณ์ต่าง ๆ อัตราไร่ละ ๓๙,๕๒๕ บาท คิดเป็นเงินช่วยเหลือเยียวยาประมาณ ๓,๙๔๐ ล้านบาท

๖.๒.๓.๒.๒ การชดเชยค่าเสียโอกาสการสร้างรายได้จากการเลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไม (Opportunity Cost) โดยประเมินจากกำไรสุทธิที่ได้จากการเลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไม อัตราไร่ละ ๓๔,๔๗๕ บาท คิดเป็นเงินช่วยเหลือเยียวยาประมาณ ๓,๔๓๖ ล้านบาท

๗. ปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินการ

๗.๑ แผนแม่บทการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของประเทศ อยู่ระหว่างรอการบรรจุในวาระเพื่อพิจารณาในการประชุมคณะกรรมการนโยบายประมงแห่งชาติ

๗.๒ การกำหนดหลักเกณฑ์การกำหนดเขตพื้นที่น้ำจืดใหม่ ที่ได้นำเสนอโดยกรมประมง และกรมพัฒนาที่ดินไปแล้วนั้น กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเห็นว่าควรมีการหารือร่วมกันเพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ชัดเจนของหลักเกณฑ์การกำหนดเขตพื้นที่น้ำจืดใหม่ และสามารถนำมากำหนดขอบเขตพื้นที่ในแผนที่ได้

๘. ผลกระทบจากการดำเนินการ

การวิเคราะห์ด้านบวกและด้านลบของการเลี้ยงกุ้งทะเล (กุ้งขาวแวนนาไม) ในพื้นที่น้ำจืด โดยมีการควบคุมอย่างเข้มงวดจากภาครัฐเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม มีรายละเอียดตามตารางที่ ๑ ดังนี้

ตารางที่ ๑ การวิเคราะห์ด้านบวกและด้านลบของการเลี้ยงกุ้งทะเล (กุ้งขาวแวนนาไม) ในพื้นที่น้ำจืด

ด้านบวก	ด้านลบ
๑. ด้านเศรษฐกิจ - สามารถสนับสนุนอุตสาหกรรมกุ้งของประเทศ ตั้งแต่ภาคการผลิต การส่งออก และธุรกิจต่อเนื่อง มีมูลค่ามากกว่า ๑๔,๐๐๐ ล้านบาท/ปี - โอกาสเกิดโรคระบาด (EMS) น้อยมากทำให้มีประสิทธิภาพในการผลิตกุ้งสูง - มีส่วนสนับสนุนวัตถุดิบในอุตสาหกรรมการแปรรูปของประเทศ ที่ได้รับความเสียหายจากการเกิดโรค EMS ในพื้นที่ชายฝั่ง (ปี ๒๕๕๘) คิดเป็นผลผลิต ๗๔,๓๕๒ ตัน/ปี - เกษตรกรสามารถสร้างรายได้จากพื้นที่ที่ไม่มีศักยภาพในการเพาะปลูกมาใช้ให้เกิดประโยชน์ เช่น พื้นที่ดินเค็ม - สร้างรายได้ให้กับเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง โดยการทยอยจับสัตว์น้ำบางส่วนระหว่างการเลี้ยงขายในตลาดท้องถิ่น - ประชาชนในพื้นที่มีโอกาสบริโภคสินค้าทะเลได้ในราคาถูก เพราะไม่เสียค่าขนส่ง - อาหารทะเลโดยเฉพาะสินค้ากุ้งและผลิตภัณฑ์มีแนวโน้มเติบโตสูงในตลาดโลก - ภาครัฐไม่ต้องสูญเสียงบประมาณในการชดเชยเยียวยาเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไมในพื้นที่น้ำจืดที่มีการเลี้ยงก่อนมีมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๓ ๒. ด้านสังคม - ท้องถิ่นมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีจากอุตสาหกรรม การเลี้ยงกุ้งไปใช้ในการพัฒนา และเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับชุมชน - เกษตรกรมีทางเลือกในอาชีพที่สามารถสร้างรายได้เพิ่มขึ้น มีการจ้างแรงงานในท้องถิ่น และในภาคอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ก่อให้เกิดรายได้ - ลดการเคลื่อนย้ายของประชากร ในการออกไปหางานนอกพื้นที่ - การเลี้ยงโดยมีระบบการจัดการและการควบคุมที่ดี จะนำไปสู่การลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและลดความขัดแย้งในท้องถิ่น	๑. ด้านเศรษฐกิจ - ไม่มี - ๒. ด้านสังคม - ขาดความเข้าใจกับชุมชน รวมทั้งการตรวจสอบติดตาม และประเมินผลกระทบฯ ระยะยาว - แย่งพื้นที่การเกษตรอื่นๆ

ด้านบวก	ด้านลบ
- เป็นการใช้นโยบายของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาพร้อมกับการบังคับใช้กฎหมาย ส่งผลให้ได้รับการยอมรับจากเกษตรกรมากขึ้น ๓. ด้านสิ่งแวดล้อม - เปิดโอกาสให้เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำทำการประกอบอาชีพที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมได้ - การอนุญาตให้เกษตรกรเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ โดยมีการจัดการและควบคุมผลกระทบ จะเป็นกลไกทำให้การเลี้ยงมีความยั่งยืนมากขึ้น สอดคล้องกับหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน - การเลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไมในเขตพื้นที่น้ำจืดเลี้ยงด้วยความหนาแน่นต่ำ และผสมผสานกับสัตว์น้ำชนิดอื่น (กุ้งก้ามกราม และปลานิล) จึงทำให้มีคุณภาพน้ำที่ดี - มีการหมุนเวียนน้ำใช้ในฟาร์ม ลดการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยง ลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น ๔. ด้านมาตรการทางวิชาการ - มีมาตรฐานการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดี (GAP) สำหรับฟาร์มเลี้ยงกุ้งทะเล มกษ. ๗๔๐๑ - ๒๕๕๗ ซึ่งเป็นมาตรฐานของประเทศ และมีข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันผลกระทบจากการเลี้ยงกุ้งทะเลต่อสิ่งแวดล้อม และความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม - สามารถกำหนดมาตรการควบคุมดูแลที่เหมาะสมและไม่ให้มีการขยายพื้นที่ เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม - เกิดระบบการจัดการฟาร์มที่ดี ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม - มีการพัฒนาวิธีการเลี้ยงโดยใช้น้ำเค็มในปริมาณที่ลดลงมาก ต่างจากการเลี้ยงกุ้งกุลาดำสมัยก่อน โดยการกั้นคอกขนาดเล็ก ประมาณ ๑.๕ - ๒.๐% ของพื้นที่บ่อเลี้ยง เพื่อปล่อยลูกกุ้ง ใส่ น้ำเค็มเฉพาะในคอกเท่านั้น สามารถลดการใช้เกลือหรือน้ำเค็มได้มากกว่า ๙๘% - มีการศึกษาผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ เพื่อนำไปสู่การแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ ให้สอดคล้องกับสภาพความจริงในอนาคต และใช้แก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม ได้อย่างถูกต้อง ตามหลักวิชาการ	๓. ด้านสิ่งแวดล้อม - ในระหว่างการปรับเปลี่ยน เกษตรกรบางรายยังมีการจัดการฟาร์มที่ไม่เหมาะสม อาจเกิดความเสี่ยงในการการแพร่กระจายของความเค็มจากฟาร์มเลี้ยงกุ้งขาวออกสู่สิ่งแวดล้อม - ความต้องการใช้น้ำเพื่อการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำมีมากขึ้น ๔. ด้านมาตรการทางวิชาการ - เกษตรกรบางรายยังขาดความรู้ในการเลี้ยงกุ้งที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม - ขาดข้อมูลงานวิจัยที่ชัดเจนที่แสดงให้เห็นว่าการเลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไมในพื้นที่น้ำจืดมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม มาสนับสนุนการบังคับใช้กฎหมาย

ด้านบวก	ด้านลบ
- การอนุญาตให้เลี้ยงกุ้ง โดยมีการควบคุมและติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง จะเปิดโอกาสนำไปสู่การแก้ไขปัญหาได้ตามจริงและสอดคล้องกับหลักวิชาการ - มีโอกาสในการพัฒนาเทคโนโลยีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เช่น การพัฒนาสูตรอาหารกุ้ง การพัฒนาสายพันธุ์กุ้งที่เหมาะสมสำหรับการเพาะเลี้ยงในพื้นที่น้ำจืด และการลดต้นทุน ๕. ด้านความมั่นคงของอาหาร - ความต้องการบริโภคกุ้งทะเลจากการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพิ่มมากขึ้น - กุ้งขาวแวนนาไมเป็นอาหารสุขภาพที่มีความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ - เป็นแหล่งอาหารโปรตีนชั้นดี เพียงพอสำหรับคนในท้องถิ่นและเข้าถึงง่าย ผู้บริโภคซื้อกุ้งขาวแวนนาไมได้ในราคาถูก ทำให้คนไทยที่มีรายได้ปานกลางและต่ำ มีโอกาสได้บริโภคกุ้ง ซึ่งส่งผลให้มีสุขภาพดีขึ้น - สร้างความมั่นคงด้านอาหาร ให้กับผู้บริโภคภายในประเทศ - สนับสนุนนโยบายภาครัฐในการเพิ่มผลผลิตกุ้งทะเล และรักษาสถานภาพการส่งออกให้มีความมั่นคง ๖. ด้านกฎหมายและระเบียบ - เป็นโอกาสในการเข้มงวดเรื่องการบังคับใช้กฎหมายและระเบียบจำนวนมากที่เกี่ยวข้อง เพื่อควบคุมไม่ให้เกิดการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น ค่ามาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากบ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (กรมควบคุมมลพิษ) ห้ามทิ้งน้ำคุณภาพไม่เหมาะสม (กรมเจ้าท่า และกรมชลประทาน) และอื่น ๆ - เป็นโอกาสในการที่ภาครัฐปรับเปลี่ยนไปใช้มาตรการควบคุมระบบการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีของกรมประมง โดยมีการยับยั้งและลงโทษเฉพาะผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	๕. ด้านความมั่นคงของอาหาร - ไม่มี - ๖. ด้านกฎหมายและระเบียบ - กฎหมายมีมาตรการบังคับหรือควบคุมในวงกว้าง ไม่ได้มีการศึกษาวิเคราะห์ให้มีความเหมาะสมในระดับพื้นที่ - กฎหมายที่ออกมาไม่เอื้อต่อการพัฒนาและสร้างภาพลักษณ์ของการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งส่งผลกระทบต่อบรรยากาศการค้าระหว่างประเทศ เช่น การกำหนดว่า “บ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษ” - ขอบเขตพื้นที่น้ำจืดของกรมควบคุมมลพิษ มีความสอดคล้องกับสภาพภูมิประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น พื้นที่ที่กำหนดว่าเป็นพื้นที่น้ำจืดได้มีการรุกร้าของน้ำเค็มเข้าไปในพื้นที่แล้ว ทำให้การจำแนกพื้นที่ไม่ชัดเจน

๙. แนวทางการแก้ไขปัญหา

๙.๑ ภาครัฐควรใช้แนวทางรัฐศาสตร์ร่วมกับกฎหมาย เพื่อเปิดโอกาสให้การใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด เป็นการประกอบการด้านเกษตร (เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ) ที่เป็นมิตรกับ

สิ่งแวดล้อมได้ โดยให้เกษตรกรปรับระบบและควบคุมการเลี้ยงไม่ให้ส่งผลกระทบต่ออย่างเข้มงวด ซึ่งจะสามารถลดข้อขัดแย้งที่เกิดจากการบังคับใช้กฎหมายที่เกษตรกรฟ้องร้อง โดยเปิดโอกาสให้เกษตรกรมีการปรับตัวก่อน และจะเป็นการลดภาระของภาครัฐในการเยียวยาเกษตรกร หากมีการประกาศระงับการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด เป็นเหตุให้เกษตรกรต้องปรับเปลี่ยนอาชีพไปจากเดิม

๙.๒ ในแนวทางการควบคุม มีทั้งการให้เกษตรกรที่สมัครใจยอมรับการควบคุม สามารถปฏิบัติตามแนวทางใหม่ที่กำหนดขึ้นได้ เกษตรกรมีโอกาสดำเนินการเพื่อลดผลกระทบของความเค็มที่มีแนวโน้มอาจเกิดขึ้นได้ในระยะยาวด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการปฏิบัติตามหลักการของผู้ก่อให้ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ที่จะต้องมีการจัดระบบการลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง เช่น มีการขุดคูน้ำจืดเพื่อป้องกันการแพร่กระจายของน้ำเค็ม มีการหมุนเวียนใช้น้ำในการเพาะเลี้ยง และบำบัดน้ำก่อนปล่อยออกสู่ภายนอกฟาร์ม ซึ่งจะเป็นแนวทางในการลดการใช้ความเค็ม และลดผลกระทบจากความเค็มที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต และหากเกษตรกรปฏิบัติไม่ได้ เกษตรกรก็จะยินยอมพร้อมใจเลิกการเลี้ยงโดยไม่ต่อต้านกฎหมายเพราะได้รับโอกาสจากภาครัฐในการปรับตัวแล้ว

๙.๓ นโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในเรื่องการจัดเขตพื้นที่ที่เหมาะสม (Zoning) มาสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยกำหนดพื้นที่ที่มีการเลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไมด้วยความเค็มต่ำในพื้นที่น้ำจืดเป็นพื้นที่น้ำจืด เพื่อเป็นการยกระดับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำด้วยความเค็มต่ำในพื้นที่น้ำจืดให้อยู่ในมาตรฐาน มีการจัดการฟาร์มที่ดี ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสามารถควบคุมป้องกันการเกิดโรคระบาด

๙.๔ จัดทำคู่มือการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และคู่มือมาตรฐานการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด

๙.๕ อบรมเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่ควบคุมให้มีความรู้และสามารถปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดได้อย่างเข้มงวด

๙.๖ ศึกษาวิจัยและเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นข้อมูลทางวิชาการสำหรับเสนอผู้บริหารในการจัดทำนโยบายที่เหมาะสม และเพื่อสร้างนวัตกรรมการเลี้ยงที่ดียิ่งขึ้น

๙.๗ กำหนดมาตรการลงโทษผู้ไม่ปฏิบัติตามแนวทางการปฏิบัติที่กำหนด

๙.๘ ประชาสัมพันธ์และสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับเกษตรกรกลุ่มอื่น ๆ และประชาชน ให้ทราบถึงมาตรการสำหรับฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ใช้ความเค็มในพื้นที่น้ำจืด

๙.๙ กำหนดกลไกในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลที่ชัดเจนเพื่อให้มีความเป็นเอกภาพในการพิจารณา เช่น กำหนดคณะทำงานในพื้นที่เพื่อรวบรวมข้อมูลและบูรณาการการทำงานร่วมกันเพื่อกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานการเพาะเลี้ยงกุ้งในพื้นที่ควบคุมเป็นประจำทุก ๖ เดือน และ ๑๒ เดือน เพื่อเสนอปรับปรุงกฎหมายหรือระเบียบให้เหมาะสมต่อสภาพพื้นที่ เป็นต้น

๑๐. ระยะเวลาสิ้นสุดโครงการ

-

ผู้รายงาน นางสาวจุฑารัตน์ กิตติวานิช ตำแหน่ง นักวิชาการประมงชำนาญการพิเศษ

สถาบันวิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเล กองวิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่ง กรมประมง

โทรศัพท์ ๐ ๒๕๖๑ ๔๖๗๘ โทรสาร ๐ ๒๕๖๑ ๐๗๘๖ E – mail Address : envishrimp@gmail.com

คำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ที่ ๑๕๖ / ๒๕๕๘

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๖ ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเร่งดำเนินการตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๓ และวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๔ เกี่ยวกับการจัดทำแผนแม่บทการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การกำหนดหลักเกณฑ์การกำหนดเขตพื้นที่น้ำจืดใหม่ และการกำหนดมาตรการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบให้ได้ข้อยุติโดยเร็วต่อไป ประกอบกับเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงกุ้งขาวในเขตพื้นที่น้ำจืดได้มีหนังสือถึงหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติให้พิจารณาแก้ไข ปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงแต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด ประกอบด้วย

๑. อธิบดีกรมประมง	ประธานคณะกรรมการ
๒. รองอธิบดีกรมประมง ที่อธิบดีกรมประมงมอบหมาย	รองประธาน
คณะกรรมการ
๓. รองเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	รองประธาน
คณะกรรมการ
ที่เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมอบหมาย	
๔. หัวหน้าผู้ตรวจราชการกรมประมง	คณะกรรมการ
๕. ผู้เชี่ยวชาญด้านการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเล กรมประมง	คณะกรรมการ
๖. ผู้แทนสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	คณะกรรมการ
๗. ผู้แทนกรมควบคุมมลพิษ	คณะกรรมการ
๘. ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน	คณะกรรมการ
๙. ผู้แทนกรมวิชาการเกษตร	คณะกรรมการ
๑๐. ผู้แทนสถาบันวิจัยทรัพยากรทางน้ำ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	คณะกรรมการ
๑๑. ผู้แทนภาควิชาเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	คณะกรรมการ
๑๒. ผู้แทนภาควิชาปฐพีวิทยา คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	คณะกรรมการ
๑๓. นายกสมาคมเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำไทย	คณะกรรมการ
๑๔. นายวิฑูรย์ เลี่ยนจำรูญ ผู้แทนด้านการเกษตรยั่งยืน	คณะกรรมการ
๑๕. นายคำณ ไพรพิก นักวิชาการอิสระด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน	คณะกรรมการ

๑๖. นายสิริ...

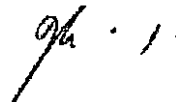
๑๖. นายสิริ เอกมหาราช	คณะทำงาน
นักวิชาการอิสระด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งที่ยั่งยืน	
๑๗. ผู้แทนสำนักงานประมงจังหวัดที่เกี่ยวข้อง	คณะทำงาน
๑๘. ผู้แทนสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดที่เกี่ยวข้อง	คณะทำงาน
๑๙. ผู้แทนสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่เกี่ยวข้อง	คณะทำงาน
๒๐. ผู้อำนวยการกองวิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่ง	คณะทำงาน
	และเลขานุการ
๒๑. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเล	คณะทำงานและ
กองวิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่ง	ผู้ช่วยเลขานุการ
๒๒. หัวหน้ากลุ่มวิจัยและพัฒนาการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม	คณะทำงานและ
ในการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเล สถาบันวิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเล	ผู้ช่วยเลขานุการ
กองวิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่ง	

โดยให้คณะทำงานมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

๑. จัดทำแผนปฏิบัติงานของคณะทำงานแก้ไขปัญหาการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด ตามกรอบระยะเวลา ๖ เดือน
๒. จัดทำบัญชีรายชื่อ ที่ตั้ง และขนาดพื้นที่ ของฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (กุ้งทะเล) ที่ใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืดทุกราย และมีการจัดเก็บข้อมูลในระบบฐานข้อมูลที่มีความทันสมัย และสามารถติดตามตรวจสอบได้ง่าย
๓. ศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด
๔. กำหนดแนวทางและมาตรการในการควบคุมเกษตรกรให้มีการบริหารจัดการฟาร์มที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
๕. จัดทำรายงานเสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อประกอบการพิจารณาการทบทวนคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๖/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๓ เรื่อง มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ตามความในมาตรา ๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕
๖. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘

(นายปิติพงศ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

จำนวนฟาร์มและพื้นที่เลี้ยงกุ้งทะเล (กุ้งขาวแวนนาไม) ในพื้นที่น้ำจืด ปี ๒๕๕๓ และ ปี ๒๕๕๘ รายจังหวัด

ภาค	จังหวัด	ปี ๒๕๕๓ ^(๓)		ปี ๒๕๕๘ ^(๔)	
		จำนวน (ฟาร์ม)	พื้นที่เลี้ยง (ไร่)	จำนวน (ฟาร์ม)	พื้นที่เลี้ยง (ไร่)
ตะวันออก เฉียงเหนือ	นครราชสีมา	๑๐	๔๗	๑๔๕	๑,๕๑๐
	ชัยภูมิ	-	-	๕๙	๔๔๒
	ขอนแก่น	-	-	๖	๓๔
กลาง	นครปฐม	๓๙๒	๔,๕๕๔	๑,๖๕๙	๒๐,๖๗๒
	สุพรรณบุรี	๓๙๙	๔,๙๗๑	๙๘๑	๑๐,๘๐๐
	นครนายก	๓๑๐	๒,๗๕๐	๖๓๖	๘,๐๗๔
	สมุทรสาคร	๑๓๒	๑,๓๗๓	๕๘๙	๗,๕๙๒
	สมุทรปราการ	๓๙๓	๕,๘๐๓	๔๕๕	๑๓,๒๒๐
	อยุธยา	๒๓	๒๒๙	๑๐๑	๑,๖๒๐
	ปทุมธานี ^(๑)	๓๕	๓๙๑	๗๕	๑,๕๔๗
	กรุงเทพฯ	๕	๓๘	๑๐	๑๐๗
	ชัยนาท	-	-	๑๐	๒๓๗
	นนทบุรี	-	-	๑๒	๑๘๖
	อุทัยธานี	๗	๑๓๓	๗	๒๖๙
	นครสวรรค์ ^(๑)	๒	๔๔	๓	๖๑
	สมุทรสงคราม	๙	๔๘	๑	๑๖
	อ่างทอง ^(๑)	-	-	๑	๑๒๕
	พิจิตร	-	-	๑	๓
ตะวันออก	ปราจีนบุรี	๔๖๐	๕,๔๘๔	๑,๐๙๓	๑๐,๔๘๑
	ชลบุรี	๒๖๓	๑,๘๔๖	๒๖๘	๒,๓๓๓
ตะวันตก	ราชบุรี	๓๓	๗๒๓	๙๑๐	๑๗,๖๕๑
	ประจวบคีรีขันธ์	๔๙	๖๖๙	๕๔	๓๒๑
	กาญจนบุรี	๑	๒๐	๔๘	๑,๐๓๐
	เพชรบุรี	๒๑๗	๒,๖๑๓	๒๑	๘๕๓
ใต้	นครศรีธรรมราช	๗๐	๔๘๐	๘๕	๔๑๑
	สุราษฎร์ธานี	๑๑	๒๑๘	๒	๗๐
	ชุมพร	๒	๑๓	๑	๒
รวม	๒๗ จังหวัด	๒,๘๒๓	๓๒,๔๔๗	๗,๒๓๒	๙๙,๖๖๗
	อื่นๆ ^(๒)	๑,๔๓๘	๑๔,๙๓๒		
รวมทั้งหมด		๔,๒๖๑	๔๗,๓๗๙	๗,๒๓๒	๙๙,๖๖๗

หมายเหตุ: (๑) จังหวัดที่มีการประกาศผู้ว่าราชการจังหวัดแล้ว

(๒) จังหวัดฉะเชิงเทรา จันทบุรี ระยอง ตรัง ภูเก็ต ระนอง ตรัง กระบี่ พังงา สงขลา สตูล และปัตตานี

(๓) ข้อมูลจากศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (๗ กันยายน ๒๕๕๓)

(๔) ข้อมูลจากสำนักงานตรวจราชการกรม (๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘)